

SWOT – аналіз для Чернігівської області

Внутрішні чинники

Сильні сторони	Слабкі сторони
1. Транзитний потенціал Балто-Чорноморського шляху (міжнародні пункти пропуску, транспортні коридори та європейські автомагістралі).	1. Складна демографічна ситуація. Смертність майже у 3 рази перевищує народжуваність. З кінця 60-х рр. XX ст. в області від'ємний природний приріст населення, щільність населення майже у 2 рази менша за середньоукраїнську.
2. Наявність ключових ресурсів: є значні природні ресурси (ліс, вода) та сировинна база для подальшої переробки (нафта, газ, скляні піски, інша будівельна сировина тощо). Найкращий в Україні рівень забезпеченості водними ресурсами, зокрема – підземними джерелами якісної питної води. Збалансований розподіл земельного фонду області: майже дві третини – землі сільськогосподарського призначення.	2. Невигідне географічне розташування відносно країн Європи та інших регіонів України.
3. Науковий потенціал, придатний для інноваційної діяльності (насамперед, у сфері біологічних, геологічних, технічних, сільськогосподарських наук)	3. Недостатньо розвинута логістична інфраструктура (незадовільний стан доріг регіонального та місцевого значення, перебувають ремонту 56,3% доріг загального користування державного значення, відсутній аеропорт, що забезпечує цивільне авіасполучення з іншими регіонами України та країнами Європи, нерозчищений фарватер річки Десна).
4. Висока частка економічно-активного населення (по області – 64,1%, по Україні – 62,6%).	4. Відносно низький еколого-агрономічний бал земель області в Поліській зоні, закислення ґрунтів, еродовані та деградовані землі, радіоактивна забрудненість окремих територій області.
5. Наявність значної кількості вільних ділянок типу грінфілд та браунфілд, об'єктів незавершеного будівництва, придатних для інвестування.	5. Домінування агрохолдингів, існуючі сільськогосподарські підприємства області головним чином спеціалізуються на рослинництві, недостатньо розвинута сільгоспкооперація.
6. Розвинене мале і середнє підприємництво (99,9% від загальної кількості підприємств), здатне швидко адаптовуватись до нових потреб ринку	6. Наявна виробнича та ринкова інфраструктури не відповідають викликам економічного розвитку, бракує інноваційної інфраструктури, низька капіталізація об'єктів інтелектуальної власності та інноваційна активність
7. Унікальна багатоманітна історико-культурна матеріальна та нематеріальна спадщина Чернігово-Сіверщини.	7. Низький рівень доходів населення (середньомісячна заробітна плата на 21,1% менша за середньоукраїнську).
8. Швидкі темпи проведення в області реформи місцевого самоврядування (друге місце в Україні)	8. Територіально-кваліфікаційний дисбаланс між попитом та пропозицією робочої сили, дефіцит кадрів робітничих професій, що посилюється на тлі трудової міграції за межі

	області
9. Сприятливі природно-кліматичні умови для ведення сільського господарства.	9. Недостатній обсяг інвестицій для розвитку області.
10. Поступова диверсифікація зовнішньоекономічної діяльності на ринки країн ЄС, Азії, Африки, Америки (48% частка відповідних країн у 2013 році, 75,5% - у 2018 році).	10. Недостатність фінансово-кредитної підтримки МСП, зокрема підприємців-початківців та стартапів, та недосконалість діючої інфраструктури підтримки підприємництва.
11. Динамічний розвиток ІТ сфери (є ІТ-кластер та активна ІТ-спільнота)	11. Значна сировинна спрямованість регіонального експорту та суттєва залежність підприємств від зовнішнього ринку збуту.
12. Наявність можливості для кластеризації економіки.	12. Неналежне поводження з відходами (відсутність роздільного збирання та переробки).
13. Налагоджений постійний діалог влади з представниками бізнесу, громадськістю з метою вирішення проблемних питань	13. Недостаньо розвинена туристична інфраструктура.
	14. Значна технічна зношеність об'єктів житлово-комунального господарства.
	15. Недостатній рівень конкурентоспроможності економіки області

Зовнішні чинники

Можливості	Загрози
1. Активізація державної підтримки та МТД щодо покращення інвестиційного клімату, впровадження інновацій, підтримки розвитку малого та середнього бізнесу, громадянського суспільства, реформи місцевого самоврядування та ін.	1. Продовження геополітичної нестабільності на сході України, близькість території Росії, інформаційна агресія з її боку
2. Оптимізація та законодавча дерегуляція підприємницької, інвестиційної та господарської діяльності, вдосконалення податкової, бюджетної та банківської системи, їх адаптація до європейського права та адміністративної практики країн ЄС	2. Зростання конкуренції для підприємств регіону через інтеграцію України до митної території ЄС, вплив зняття протекціоністських митних тарифів
3. Діджиталізація економіки, поширення інноваційних та високотехнологічних виробництв, елементів їх інфраструктури	3. Ризикований інвестиційний клімат у державі (малопрогнозованість політичних змін, затягування процесів реформування її управління).
4. Стійка тенденція до росту цін на сільськогосподарську продукцію на світових ринках	4. Повільне відновлення економіки, нові макроекономічні потрясіння, непередбачувані зміни в законодавстві, зміни на зовнішніх ринках
5. Поширення та спрощення енергозбереження, розвиток генерації та використання відновлювальних джерел енергії, наявність інтересу потенційних інвесторів до їх використання	5. Наявність та доступність привабливих для трудової міграції «центрів тяжіння» робочої сили (Київ, Польща, Чехія тощо)
6. Глобалізація ринків, популяризація та	6. Негативний вплив діяльності

впровадження ЕКО-виробництва, в т.ч. органічного землеробства	транснаціональних корпорацій (ТНК), неконтрольовані дії агрохолдингів, що пов'язані з ТНК
7. Зростання попиту потенційних інвесторів на кваліфіковану робочу силу для перенесення частини виробництв до області.	7. Системні проблеми розвитку зовнішньоекономічної діяльності (відшкодування ПДВ; неефективність митних процедур: недосконала система фітосанітарного, радіологічного контролю; затягування процесу митного оформлення; необґрунтовані запити на надання додаткових документів)
8. Співпраця з іншими країнами у рамках політики ЄС «Східне партнерство», розвиток транскордонного та міжрегіонального співробітництва	8. Неврегульованість питання постачання на внутрішній ринок України імпоротної сировини та товарів, відсутність законодавчого механізму захисту власного товаровиробника від несанкціонованого завою товарів
9. Збільшення інтересу в Україні та за кордоном до туризму: історико-культурного, «зеленого», гастрономічного, рекреаційного, релігійного, промислового, фестивального, екстремального, світова тенденція до кластеризації зазначених послуг	9. Високий рівень монополізму транспортної та енергетичної сфер України
10. Збільшення обсягів безмитної торгівлі з країнами ЄС та можливостей інтеграції до його внутрішнього ринку (в т.ч. – цифрового) – в рамках реалізації Угоди про Асоціацію	10. Посилення природних коливань та катаклізмів, що пов'язані з глобальною зміною клімату
11. Спрощення застосування та поширення доступності електронного врядування, а також інформаційних технологій в інших сферах сервісу	11. Забруднення поверхневих вод та атмосферного повітря підприємствами Росії та Білорусі, дамба біля Курська (Росія), що обмежує потік води в Десні та Сеймі й знижує рівень ґрунтових вод в їх басейні
12. Розвиток страхової медицини в Україні та поширення на теренах Європи моди на здоровий спосіб життя	
13. Потреба в українських товарах на великих ринках з високими показниками зростання економіки.	
14. Державна підтримка низки галузевих реформ (освітньої, медичної, пенсійної) та розвитку пріоритетних напрямів – реконструкції доріг, спортивної інфраструктури, ЖКГ, енергозбереження, сільського господарства, водопостачання, та ін.	